

Premogarska stavka v Veliki Britaniji se bliža koncu.

STAVKA PREMOGARJEV V ANGLIJI STANE DEŽELO DO 15 MILIJONOV. — STAVKARJI SE POLAGOMA VRAČAJO NA DELO. — VELIKO POMANJKANJE MED DRUŽINAMI STAVKUJOČIH.

London, Anglija. — A. J. Cook, tajnik premogarske federacije, je nedavno v nekem svojem govoru priznal, da so premogari poraženi. Pravi, bodimo pogumni pri umiku, kakor smo bili v boju.

Na delo se je vrnilo že do 150,000 rudarjev, ki niso več mogli zdržati, prisilila jih je lakota. Lakota zmaga — ne vlada in lastniki premogovnikov.

Zalostno je, če pomislimo, koliko so že prestali gorja in samozatajevanja angleški premogari v svojem pravičnem boju — pa vse za badavo. Zastonj so trpeli in še trpijo glad. Prisiljeni so zopet prijeti za delo. Lastniki premogovnikov si že manejo roke, češ, zmaga je naša, a pri tem pozablja računati na to, kaj je do zmage privedlo.

Deset odstotkov stavkujočih se je že vrnilo na delo. Pravi, da meseca novembra bodo že vsi zopet pri delu. Premogari, kar jih je še ostalo zvezanih in nameravajo tako ostati do konca, si bodo prizadevali zdržati še preko meseca novembra. Ni pa verjetno, da bi bilo mogoče, pomanjkanje v katerem živijo, bo njih odporno moč strlo.

Angleška industrija trpi ogromno izgubo. Do 15 milijonov na dan stane deželo premogarska stavka. Sedaj producira do 500,000 ton premoga na teden, ali desetino one množine, katero so pred stavko. Pomanjkanje premoga v deželi ni, ker ga druge države uvažajo, a vendar ga velike industrije ne dobijo zadostno množino, da bi lahko obratovale s polno paro.

Posledice stavke pa tudi v veliki meri občutijo proizvajalci alkoholnih pijač, pritožujejo se, da je kupčija žganja tekom stavke znatno padla.

USODEPOLNI SMEH 104 LETNE STARKE.

Chester, W. Va. — Melissa McClelland, stara 104 leta, se je mrtva zgrudila po tleh, tako silno se je smejala svojemu možu, ki ji je povedal neko smešno pravljico. Ženica je bila najstarejša ženska v West Virginia.

ROJAKI POZOR!

V soboto, dne 2. oktobra je prvi dan za registriranje. Vsakdo se mora registrirati. Kdor se ne bo registriral, ne bo imel pri novembrskih volitvah pravice voliti. Drugi dan za splošno registriranje bo v torek 12. oktobra. Čas za registriranje je od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

12 LETNA DEKLICA PISALA GROZILNO PISMO.

Warren, O. — Terezija Bernard, stara 12 let, iz Niles, je pisala Johnu Fusco-ju grozljivo pismo, v katerem je zahtevala od njega \$15,000. Fusco je takoj po prejemu pisma obvestil policijo, ki je kmalu izsledila izsiljevalko denarja, katero so poslali za eno leto v pobiljševalnico za dekleta.

TAJFUN ZAHTEVAL 2000 ČLOVEŠKIH ŽRTEV.

Hongkong, Kitajsko. — Vrtničasi vihar, tajfun, ki je divjal v bližini Macao, je zahteval 2000 človeških žrtev; mož, žena in otrok. 130 ribiških čolnov se je potopilo. Neki angleški parnik je rešil 35 oseb, ki jih je našel držače se ostankov razbitih ladij. Škoda je velika, a še ni precenjena.

MUSSOLINI KONFERIRAL S CHAMBERLAINOM.

Mussolini je neopaženo odšel iz Rima in tajno konferiral z angleškim zunanjim ministrom. — Na pomolu v Medici je ljudstvo pozdravljalo odlična gosta.

Leghorn, Italija. — Premier Mussolini, se je sestel s sir Austrom Chamberlainom, na jahti Giuliani v tukajšnjem pristanišču. Moža sta konferirala tajno, kaj sta govorila javnosti ne bo znano. O tej konferenci se je že mnogo razpravljalo, le tega ni nihče vedel, kje se bo vršila.

Mussolini je odšel iz Rima neopaženo. S posebnim vlakom se je odpeljal proti Leghornu, med potjo se je vlak ustavil na mali postaji Vada, kjer je diktator prenočil in naslednje jutro nadaljeval s potovanjem.

Ko je vlak prispel na določeno mesto, ni razen železniških uradnikov nihče vedel, da se je pripeljal semkaj Mussolini, ker so časniki že preje imenovali razne druge kraje, kje se ima vršiti ta konferenca.

Ni pa ostalo dolgo tajnost — kmalu se je raznesla vest po mestu in posestniki hš so razobesili zastave in se podali na pomol kjer so vzklicali navdušeno premierju in Chamberlainu.

V RUSIJI ŠE VEDNO VLADA TEROR.

Berlin, Nemčija. — William Rosenwald, član Sherwood-ove misije, ki je bila poslana v Rusijo, da proučuje tamkajšnje razmere, izjavlja, da v Rusiji še vedno vlada teror — o osebnih svobodi ni govora. Rosenwald je ostal še dalje v Rusiji, ko je misija tako rekoč, že svoje delo dokončala. Ostal je pa vsled tega, da je imel priliko pogledati tudi v tiste kote, kamor kot član misije ni imel dostopa. To pa zato, ker so Rusi misijo vodili le po tistih potih, ki so vsaj nekoliko z rožicami posute, po onih pa, kjer je vse polno trnja, pod katerim ječi ruski narod, jih pa niso peljali.

Mr. Rosenwald pravi, da je prišel do spoznanja, da je boljševoško diktatorstvo enako italijanskemu, eno kot drugo stloni na bajonetih. Poleg drugega je tudi rekel Rosenwald, da je tekem desetih let, to je, od kar je bila revolucija, nastala nova generacija v Rusiji, ki ne pozna drugega kot boljševoševizem. Ako bo boljševošem šel to pot naprej še nekoliko let, ta rod bo prišel do take moči, da je ne bo sile, ki bi boljševoško diktatorstvo omajala.

KINO-FOTOGRAF.

Na sliki vidimo Ralph Earle-a, ki je bil prvi prinesel poročilo v Washington o nezdobi, ki je zadela Florido. Earle je fotografiral za kino in je takoj začel fotografirati, ko je orkan se divjal in mu porušil hišo, kjer je tudi sam zadobil poškodbe na nogah in rokah. Filme je nesel z aeroplanom v New York, kjer so jih že začeli kazati po gledališčih. Earle je bil tudi priča katastrofi na Japonskem pred par leti, ko je potres razdejal veliko poslopj, kjer je prišlo mnogo ljudi ob življenje.

KRIŽEM SVETA.

Frankfurt, Nemčija. — Od tukaj poročajo, da bodo zavzniki odpoklicali iz Mayence in Coblenza le 3000 svojih vojakov, ne pa 6000, kakor je bilo sprva domnevano.

Merida, Mexico. — Parit Ward družbe, ki se je potopil ob Yukotan obrežju, je imel na krovu 123 potnikov, ki so bili vsi do zadnjega rešeni. — Rim, Italija. — Iz raznih krajev Italije poročajo o nalih in viharju; tudi strela je udarila na več mestih. Škoda še ni precenjena, a sodijo, da je velika.

Mexico City, Mehika. — V bližini mesta so mehiški banditi streljali na avtomobil v katerem se je vozil dr. de la Vega z nekim drugim boljšim meščanom iz Mexico City. Banditi so dajali znake šoferju naj ustavi, a on se ni zmenil ter pognal kar je največ mogel in bil kmalu izpred oči banditov.

New York, N. Y. — Kapitan francoskega parnika De Grasse, Marius Aubert, je bil zasačen, ko je nameraval vtihotapiti na suho malo količina žganja, za kar so mu naložili denarno kazen v znesku \$438. — New York, N. Y. — Od tukaj poročajo, da bo to leto občutno pomanjkanje premoga, kar bo cene črnemu degmantu znatno zvišalo. Pripočajo, kdor more, naj se s premogom sedaj založi, ker prerokujejo hudo in dolgo zimo.

Širite in naročite "Amerik. Slovenca!"

FRANCOSKI ŽUPAN POSTAL PEKOVSKI MOJSTER.

Toulon, Francija. — Župan v Toulonu je zahteval od pekovskih mojstrov, naj ceno kruhu znižajo, ker ljudstvo pri tej draginji ne more shajati. Peki so pa odvrnili, da jim to ni mogoče. Na to je pa župan zaplenil mojstrom peči in moko, ter z njihovimi pomočniki začel peči cenejši kruh.

POGON NA KRŠITELJE PROH. POSTAVE.

Šestnajst policijskih voz je bilo treba, da so spravili na varno zaplenjeno žganje. — 73 oseb so aretirali.

Chicago, Ill. — Na 2009 W. Division cesti je trgovina za tobak. Policija je pa zvohala, da je v poleg stojeci sobi igralnica in pivnica. Dva policista, civilno oblečena, sta bila poslana tja z nalogo, naj se spustita v igro ako ju bo kdo nagovoril. Tako storita, kmalu se je začela živahna igra. Naenkrat pa zaslišijo od zunaj ropanje, policista, ki sta bila med igralci, potegneta revolverje in ukazeta navzočim, naj dvignejo roke. Med tem časom so že prišli v sobo policisti, ki so trkali na vrata in goste aretirali, pa tudi zaplenili denar, ki je ležal na mizi, in sicer v znesku \$2850.

Takoj na to, so policisti obiskali še več beznic, kjer so gostje pil prepovedano pijačo in ignali za velike svote. Vseh skupaj so aretirali 73 oseb, zaplenili so veliko množino pijače, tako da so naložili 16 policijskih voz z aretiranci in zaplenjenim blagom.

POTEK OBRAVNAVE PROTI AIMEE.

Mati evangelistinje padla med zasliševanjem v nezavest, obravnava se je prekinila. — Izjava obtožene pred veliko poroto.

Los Angeles, Cal. — V sredo se je moral za obravnavo proti evangelistinji, Aimee McPherson prekiniti, ker se je mati obtožene med zasliševanjem onesvestila. Sodnik je takoj določil tri ure odmora. Po preteku tega časa, se je z obravnavo nadaljevalo. Zaslišanih je bilo več prič, ki so z malimi izjemami pričale le obtežljivo za evangelistinjo.

H. C. Benedict, lastnik koč, v kateri je, kakor se glasi obtožnica, živela Aimee z nekim moškim one dni, za katere trdi, da je bila ujetnica mehiških banditev, pravi, da se ne more spominjati, ako je bila ona tista ženska. Aug. Engler, maršal mesta Carmel, je kot priča izpovedal, da je videl v dveh slučajih ono žensko, ki je živela v imenovani koči, a je siguren, da to ni bila Mrs. McPherson.

Kar je izpovedala Mrs. McPherson pred veliko poroto, se prav nič ne razlikuje od izjave, katero je dala poročevalcem, ko se je vrnila — kakor ona trdi, iz ujetništva.

Iz neodrešene domovine.

VELIKA JE STISKA V ISTRI, NE LE V NARODNEM, TEM VEČ TUDI V GOSPODARSKEM O ZIRU. — DEŽELO VLADA FAŠISTOVSKA MILICA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Tužna Istra.

Primorsko ljudstvo zre obupano v bodočnost. Političnih preganjanj ne čuti več, ker je v narodnem pogledu zgubilo vse, kar je izgubilo moglo, in ker je že popolnoma otopelo. Pač pa straši bodočnost, ker se boji, da ne bo kruha. Slabe letine, visoki davki, ki se izterjujejo brez obzira, nikjer izhoda iz strašne stiske. Oči Primorcev se obračajo v tuje kraje, izseljevanje se vrši naravnost v masah.

Najhujša je stiska v Istri v vsakem oziru, v narodnem in gospodarskem. Deželo vlada fašistovska milica iz večjih središč, ki so posejana po Istri, in vladni potestati; hrvatskega učiteljstva ni več, v deželo prihajajo že tuji duhovniki. Gospodarske razmere so naravnost obupne. Kupčija za vinom v Italiji ne gre. Poleg tega se slabe letine.

Tudi letos se obetajo slabi časi. V severni Istri, kjer je zemlja bolj kamenita in rahla, ni deževje škodovalo; v teh krajih pa se sedaj toliko bolj občuti suša. V srednji Istri, ki ima večinoma le ilovnatno mastno zemljo, je deževno vreme napravilo veliko škodo. Pšenica in koruza se nista mogli razviti, vse je le rastlo v zrak, ne da bi razvilo sad. (Na pšenici se je pojavila rja.) Krompir je uničila peronospora, ker ga kmetje niso škropili; tudi manjenje semena bi bilo neobhodno potrebno. Sena, ki je v začetku dobro kazalo, ni bilo mogoče spraviti pod streho radi dežja.

Nekoliko boljše obeta zapadna Istra s svojo rdečo zemljo, ki prenese tudi veliko dežja. Poleg vsega je še toča napravila ogromno škodo; nekatere kraje je obiskala kar trikrat. V mesecu avgustu se je pričelo čutiti že pomanjkanje dežja tako, da je lahko že prava suša. Okoli Poreča je suša neznosna. Ljudje nimajo pitne vode. Silna gospodarska stiska je prinesla še drugo zlo. Tatvina cvete vedno bolj. Kradejo celo živino iz hlevov. Splošna varnost je silno padla.

Fašisti so med volilno agitacijo veliko obljubljali Istranom: ceste, vodovode, podpore in kredite. Ostalo je seveda pri obljubah. Da bi se vsaj davki odpisali! Pred kratkim se je Mussolinijeva vlada bavila z vprašanjem odpisa davkov v krajih, kjer je bil pridelek uničen od elementarnih sil. Bojimo se, da vlada ne pride preko proučevanja.

POROTA V CELJU.

Roparski napad. Porota je razpravljala o zagonetnem roparskem napadu, ki se je dogdil dne 12. junija t. l. med Zetalami in Krapino. Trije neznan napadalec so oropali krošnjarja Antona Horvat. Odvezli so mu 1822 din. gotovine. Radi sula soudeležbe pri ropu sta bila aretirana 26letni oženjeni delavec Anton Petrovič iz Lešja

pri Zetalah, in 24letni samski posestniški sin Franc Vogrinc iz Podloga pri Zetalah. Horvat je v obeh spoznal svoja napadalca. Oba imata precej temno preteklost. Petrovič je bil med vojno obsojen radi umora neke branjevke v Trstu na 18 let ječe. Razprava je bila preložena radi zaslišanja novih prič.

Posilstvo. Dne 31. avgusta so se vršile zopet štiri porotne obravnave. Prvi se je zagovarjal radi posilstva 32 let stari poljedelec Anton Avsec iz Studenca pri Krškem. Dne 16. maja t. l. je na cesti Pišce-Sromlje napadel neko delavko, jo zlorabil ter ji odnesel še ves denar v višini — 83 kron! Obsojen je bil na 18 mesecev ječe.

Dve detomorilki. Kot drugi in tretji slučaj je obravnavala porota dva detomora. Prva detomorilka, 20letna služkinja Marija Judež iz Brnice pri Hraštniku, je porodila nezakonskega otroka dne 6. avgusta t. l. Otroka je zadavila ter vrgla v stranišče. Njeno grozodejstvo pa so kmalu odkrili ter je tudi dejanje priznala. Obsojena je bila na štiri leta težke ječe.

Druga detomorilka je Helena Banovšek, 34letna služkinja pri zdravniku dr. Harpfu v Slovenjgradu. Porodila je nezakonskega otroka ter ga vrgla živega v greznico, kjer se je zadušil. Obsojena je bila na 2 in pol leta težke ječe.

Iz ječe v ječo. Iz mariborske kaznilnice je bil prepeljan pred celjsko poroto 32letni Vinko Zeme, ki je odsedel dveletno kazen. Zagovarjati se je moral za nov zločin, katerega so odkrili med časom, ko se je nahajal v kaznilnici. Dne 2. maja 1924 je vlomil v hišo železničarja Ivana Hlebeča v Lipni ter mu pokradel razne stvari v vrednosti 15,000 din. Obsojen je bil vnovič na 5 let ječe.

Goljufija. Dne 1. sept. se je zagovarjal 27letni bivši trgovec v Kobarju pri Mozirju Stanko Praznik. Bil je svoječasnno že kaznovan radi goljufije, kar ga (Dalje na 3. strani.)

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO I.T.D.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, ganežljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarije, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah!

500 Din	\$ 9.43
1,000 "	\$ 18.86
2,500 "	\$ 46.25
5,000 "	\$ 92.00
10,000 "	\$ 183.00

100 lir	\$ 4.40
200 lir	\$ 8.50
500 lir	\$ 20.25
1000 lir	\$ 39.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana. Zaradi stalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajna so cene dneva, ko denar sprejememo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali na brozovno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČESARK

435 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the oldest Slovenian newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta 2.50, Za Chicago, Kanada in Evropo 6.00.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ali naj stroji spravijo delavca ob kruh?

Gospodarski sistem sedanje dobe ni pravičen, še manj praktičen, da bi bil zmožen zadovoljiti vse sloje.

Današnja družba je navzeta silno materialističnega duha. Danes si vreden svojemu bližnjemu samo toliko, kar imaš in še več, samo toliko, kolikor si svojemu bližnjemu v korist.

In v industriji je ravno tako. Eden drugega spodrivajo. Vsak grabi, kar največ more. Odtod reznosna konkurenca, katere namen je bližnjega ugonobiti.

Kolikor bolj se svet modernizira, kolikor več iznajdb pride na dan, toliko boljše, udobnejše in bolj bi moralo biti olajšano življenje za vsakega.

Ako bi bili kapitalisti pravični, bi ne metali delavcev na cesto in iste zamenjavali s stroji. Ne, delo bi razdelili. Če so prej v dobi pred modernimi stroji delali 12 in več ur na dan, zakaj ne bi zdaj polovico manj, pa vsi delali.

Seveda so kapitalistom take lekcije bob v steno. Bogatini današnje dobe se prav malo zavedajo one resnice, da smo vsi ljudje navezani eden na drugega.

Po raznih investicijah ležijo mrtvi milijoni, investiranja za samo golo špekulacijo. Ne milijoni, temveč milijarde in milijarde. Mrtev denar brez haska.

Zakaj pa kapitalisti tako radi zamenjavajo delavce s stroji? Da jim stroji več producirajo, je že en argument, drugi pa tudi ta: stroji, ko se izrabijo, ni treba plačevati pokojnine, ni treba plačevati bolniške podpore ne smrtnine, drugega dobil, pa je mirna Bosna in se vrta naprej, ne da bi bilo treba v soboto mu odšteti "pedo."

Ti vzroki pa ne bodo dovedli družbe na pravi tir. Če dalje večje sovraštvo bo med sloji in oni, ki so zapostavljeni, se bodo če dalje bolj zavedali svojih pravic in se jih bodo v svojem času poslužili. Prišli bodo dnevi, ko bodo dvignili svoj glas oni, ki so zatirani in prezirani.

Prof. Fr. Pengov:

UMETNA LUČ.

(Konec.)

Če imaš nad svojim pisalnikom lestence s svetilko, potem tujak nikakor ne prihaja zate v poštev svetloba, ki jo daje svetilka v horizontalni smeri, ampak edino le ona, ki odgovarja smeri od pisalnika proti svetilki.

"sferični svetlosti." Če hočemo vedeti, koliko svetlobe oddaja svetilka navzdol, potem izmerimo "spodnjo hemisferično svetlost."

Za razsvetljavo ulic na pr. gornja hemisferična svetloba nima prav nobene vrednosti, ni nam na tem, da bi razsvetljevali nebo; isto velja za prav visoke pokrite prostore. Zato navajamo pri svetilkah, ki služijo sličnim namenom, samo spodnjo hemisferično svetlost.

haja v poštev edino-le tam, kjer si hočejo urediti posredno ali indirektno razsvetljavo, ki je, da omenimo mimogrede, zelo lepa in prijetna in ki je, žal, še mnogo premalo v rabi.

Vse te napovedi imajo pa za občinstvo samo tedaj praktično vrednost, ako primerjamo svetilke v popolnoma tistem stanju, v katerem jih rabimo; to se pravi s cilindrom, zvoncec, senčilom in pod. pripravami.

Za mnoge uporabe je tudi važno vedeti, v koliko se da združiti svetloba v eno določeno smer. Pri svetilkah, ki gore z odprtim plamenom, pri plinskih žarnicah in podobnih, se da to doseči le nepopolno, zelo lahko in dobro pa pri električnih žarnicah. Tako si lahko razložijo dejstvo, ki je na prvi pogled bolj čudno, da ti v praktičnem gospodinjstvu utegne električna žarnica s 25 svečami služiti prav tako dobro, kakor plinov plamen s 70 svečami.

Pri nas smo imeli zadnje dneve jako deževne. Pred par dnevi smo imeli velike nalive in voda je mnoge kraje poplavela ter povzročila jako občutno škodo. V našem distriktu hvala Bogu ni bilo poplav, dasi je tudi hudo deževalo. Po enih krajih je voda spodjedla železniške proge in vlaki so imeli po več ur zamude.

Naš tukajšnji lokalni odsek organizacije Kolumbovih vitezoj je imel velik sprejem novih članov, ki so prišli iz vse okolice. Sprejetih je bilo vseh skupaj nekaj nad 60 novih kandidatoj. To je res vzorna katoliška organizacija. Na sestanku smo sprejeli tudi močno protestno rezolucijo in smo jo poslali na pristojno mesto, proti preganjanju katoličanov v Mehiki.

Meni se zdi, da je res tako, kakor je pisal list A. S. pred nekaj časa, da je to vse le krivda katoliške zanesljivosti. Saj ne pazimo nič, kakó gre v politiki, šele ko jih po glavi dobimo, začnemo vpiti, ko je že skoro prepozno. Saj je med Slovenci ravno tako. Saj vem, ko sem bil še v Illinoisu in smo po majniških kempah brali raznovrstno časopisje. Pa nič ni nam bilo, naj je kdo še tako lagal in pisal zoper vero in cerkev. Zdaj pa vidim, da prihajajo člankarji tudi v A. S. in se pritožujejo. Kje ste bili pa prej, ko je bil čas zato? V Mehiki je zdaj prav tako. O katoliškem gibanju se preje leta in leta ni čulo, vsaj jaz se ne spominjam, da bi bil čul kje kaj o kakem gibanju mehičankih katoličanov. Zdaj pa imajo! Nasprotniki vere so medtem, ko so katoličani spali, delali in prišli na krmilo. Katoličani smo res prav taki, kakor nam je povdaril na sprejemu State Deputy Kolumbovih vitezoj, da smo preveč odkriti in preveč zaupljivi, drugi pa to smeri.

Prezreti tudi ne smemo toplote, ki jo izžarevajo svetilke. Nečem natančneje dokazovati, kako petrolejke in plinske žarnice segrevajo zrak v sobi, da utegne postati naravnost neznošen; nekateri ljudje so celo veseli te zelo nezdruve gratis-kurjave. Povdariti pa moram dejstvo, daje treba delovne svetilke, ki močno grejejo, postavljati bolj daleč proč od glave nego hladnejše svetilke. Zato uporabljajo mnogi praktični ljudje pri pisanju in čitanju in podobnih delih le 5svetle elektrone žarnice. Ker se dajo s pomočjo jokal približati neposredno nad knjigo, zato je svetloba ista, kakor bi bila od mnogo močnejše žarnice iz večje daljave.

Tako smo se polagoma vedno bolj približali pojmu "svetlost" v ožjem smislu besede. Svetloba sveče, o kateri smo govorili ob pričetku, služi za to, da merimo svetlobo, ki izhaja od kake svetilke. Nanaša se na subjekt: svetilka; svetlost razsvetljene ploskve, torej z ozirom na objekt, pa se meri v takozvanih "lux"-ih, ki jim tudi pravimo meterske sveče. Lux je svetlost bele plos-

našo odkritost in zaupljivost zlorabijo, ker mi mislimo, da če smo mi pošteni, da so drugi tudi. V tem se pa večkrat zmotimo. In to je resnično.

Naj omenim še to, da tudi z zanimanjem sledim člankom Rev. A. Mlinarja iz Kanade, ki opisuje tamkajšne farmerske razmere. Kot farmer se za take stvari posebno zanimam. Ako je vse resnično, kar se piše o Kanadi, potem je kanadskim farmerjem resnično boljše kot je nam v Združenih državah. Kajti nas najbolj izkorišča to, ker svojih produktov ne moremo prodati drugam, kakor gotovim prekupovalnim kompanijam, te pa plačujejo, kakor se jim poljubi, ozir. kakor določijo stvarnem cene. Govorice o kooperativnem trgu so pa do cela utihle in najbrže ne bodo oživele preje, dokler ne bo nas zopet pritisnila kaka kriza. Vse je ostalo samo pri besedah. Senator Capper, ki se je toliko potegoval za kooperativni trg, je zdaj tudi tiho. Mu morda že tako bolj nese.

Pozdrav vsem čitateljem tega priljubljenega lista!

Slovenski farmer. DRUŽABNO GIBANJE IN VERSKO ŽIVLJENJE. Springfield, Ill.

Prva jesenska veselica deklisklega kluba. — V torek, dne 5. oktobra bo naša dekliska priredila prvi ples za to jesen v naši dvorani Slovenija. Velike priprave se vrše, da bo prireditev elegantna, obenem pa prijetna in zabavna. "Sertelci's Illini Night Hawks Orchestra" je dosti dobro znana godba na plesiščih višjih krogov. Slovenci in Slovenke, ne zamudite prilike v torek zvečer. South Fifteenth Street Bus vas pripelje naravnost do dvorane. Povabite tudi vaše drugorodne prijatelje, da pridejo z vami.

Slovaška večerja in ples. — V soboto, dne 16. oktobra, bodo naši in sosedni Slovaki imeli svojo narodno "Slovensko zabavo" in "Sv. Mihaela hostino." Pri seji zadnje sobote zvečer so si izvolili svoj "hlavni izbor," kakor tudi postranske izbore, ki bodo oskrbeli vse potrebno. Zabava bo se pričela z večerjo, pri kateri bodo servirale naše Slovačkinje izvrstno "supo" ter pohana piščeta s primernimi prilikami. Po večerji se bo razvila prosta zabava s plesom ob slovaški narodni godbi. — Vstopnina za večerjo in prosto zabavo s plesom vred bo samo en dolar za osebo. Čisti dohodek je namenjen za odplačilo dolga na naši dvorani. Slovenci, kakor tudi Hrvati, Poljaki in vsi Slovani so prisrčno povabljeni.

Čas določen za sv. misijon. — Rev. Vencel Solar, slovenski benediktinec in profesor v kolegij sv. Bede v Peru, Ill., bo vodil sv. misijon v naši slovenski cerkvi za Slovence, Hrvate, Slovačke, Poljake in nemške Ogrec, pričenši v nedeljo, dne 21. novembra. Slovesen sklep bo v ne-

deljo, dne 28. nov. Dragi Slovenci. Ljubi Bog nas spet kliče in vabi s svojo milostjo. V svoji očetovski skrbi hodi gledat za nami, ki smo zgrešili pot življenja. Poslušajmo glas Dobrega Pastirja, ki hodi za izgubljenim ovco. Vest o tem svetem času naj gre od ust do ust. Na potu k delu, pri delu in od dela, govorite o misijonu. Pri mizi in v prijateljskih krogih pogovarjajte se o našem slovenskem misijonarju, katerega nam bo Bog v svoji neskončni ljubezni poslal, da nam spe zažari luč sv. vere jasno in gotovo. Tebe pa, o Kristus, naš evharistični Kralj, v vsi ponižnosti prosimo, skazi nam, četudi nevrednim, izredno milost, da se smemo pridružiti "množicam" ter iz Tvojih ust slišati besedo: "Kedor je moje Telo in pije moje Kri, bode živel v meni in jaz v njem" in "Bo imel večno življenje."

Pobožnost K Mali Cvetki. — Devetdnevnic k sv. Tereziji. Mali Cvetki, se je posebno našim otrokom priljubila. Vsi lepo prihajajo in molijo na glas za milosti, katere bi mi vsi radi izprosili od Boga na priprošnje te mlade, a tako mogočne svetnice. Za tri reči prosimo: Da bi mi vsi Jezusa v Najsvetejšem Zakramentu Altarju "ljubili bolj in bolj," da bi se naši nesrečni ljudje, ki so pozabili Boga, spet vrnili k Njemu, in tretjič, da bi nam Mala Cvetka vzbudila dobrotnike in pomočnike v našem narodu za odplačevanje našega cerkvenega dolga. O slovesnem sklepu devetdnevnic in o prvi sv. uri bomo poročali prihodnjik.

Poročevalac. IZ URADA DRUŠTVA SV. NEŽE KAT. BORŠTARIC. Chicago, Ill.

Vsem članicam našega društva se tem potom naznanja, da se vrši prihodnja mesečna seja v ponedeljek, 4. oktobra ob 8 uri zvečer v navadnih društvenih prostorih in ne v nedeljo, kakor je bilo prvotno sklenjeno.

Da se je pa storila ta sprememba, je vzrok, ker v nedeljo, kakor je vsem članicam znano, je velika slavnost posvečenja novega zvona pri č. šolskih sestrah na griču Assisi v Lemontu, na kojoj slavnosti nas vse prav uljudno vabijo. Vse članice so vabljene, da se udeležijo te slavnosti kolikor jim pač mogoče.

Dalje opozarjam tudi vse članice, ki dolgujejo na asesmentu, da istega poravnajo na prihodnji seji.

Še enkrat, ne pozabite, da je prihodnja seja v ponedeljek, 4. oktobra ob 8. uri zvečer. Toliko v blagohotno naznanilo.

Helen Zakrajšek, fin. tajnik. 2228 W. 22nd St.

— Reno, Neb. — Gozdni požar v bližini Carson City, je uničil poleg velike množice drevja, tudi dve ranči; 3 osebe so prišle ob življenje.

kve, ki jo povzroča svetloba normalne svetle iz razdalje enega metra, pri čemer morajo svetlobni tlakovi zadefat ploskev pravokotno. Da dobiš nekoliko pojma o velikosti luxa, naj omenim, da ima pri navadni dnevni svetlobi odprta knjiga pri oknu povprečno svetlost 40 luxov; najmanjša svetlost, ki jo mora imeti vsaka delavnica, je 10 luxov. Svetlost razsvetljene ploskve torej ne odvisi samo od moči svetilke, ki jo uporabljaja, ampak v še večji meri tudi od njene oddaljenosti. Če odmakneš ob čitanju knjige svojo svetilko v dvojni razdalji, pa de svetlost tvoje knjige ne na polovico, ampak na četrtino! Zato je premakljivost svetilke v mnogih slučajih velikega pomena. In dobro je, da je tako. Svetloba solca znaša mnogo milijonov sveč in vendar dosežamo s svojimi mnogo slabjšimi zemeljskimi lesčerbami isto "svetlost," ker si svetilke lahko približamo.

Kakor vidiš, dragi čitatelj, ni tako enostavno pravilno primerjati dve svetilki na njuno svetlobo in popolnoma je pogrešeno, ako gledaš samo na ceno, ki si si jo izračunal na temelju označene svetlobne sile.

Ženski svet.

ZENSKA IZOBRAZBA IN MODA.

(Konec.)

Ženska, ki hoče biti resnično moderna, naj bi vpoštovala sledeče:

1. Obleka je sredstvo, ne pa življenjski cilj človeka.

2. Sredstvo, ki so ji na razpolago, naj ne porablja potratno in nepremišljeno, temveč naj skuša z najmanjšimi sredstvi doseči največ v izrazu obleke. (Tudi proletarki je dana možnost, da se moderno, t. j. duhu časa primerno oblači.)

3. Ženski je potreben čut (ki se lahko izobrazijo in privzgoji) za materijo in barvo. Ženska lahko voli močne in karakteristične barve. S tem da izraza življenjski energiji. (Slabotne ženske nimajo poguma izbrati si silnih barv.)

4. Potrebno je znanje o sestavi barv, kako se one med seboj spajajo in odbijajo. Največji kontrast, pravilno uporabljen, vsebuje najlepšo harmonijo.

5. Znati je treba uporabljati razne vrste materije in jih pravilno sestavljati.

6. Kroj obleke naj odgovarja strukturi telesa.

7. Ves izraz modernega človeka teži za enostavnostjo. Isto tendenco naj zasleduje tudi ženska obleka. S tem odpadejo vsi nepotrebni naši, ornamenti itd., ki kvarijo celoten vtis in učinkujejo na modernih krogih jako malenkostno in smešno.

8. Moderna žena naj ne uvaža v modo razne "stile" preteklih dob.

9. Oblačiti se je treba starosti primerno.

10. Vsaki funkciji, ki jo vrši žena, naj odgovarja njeno oblačilo. Ženska naj ne rabi predštedilnikom promenadne obleke, na gore naj ne hodi z visokimi petami.

11. Vsi posamezni deli oblačila naj tvorijo organsko celoto.

12. Kar pride v modo praktičnega, naj sprejme kot tako, ne pa kot "modo" v ožjem smislu besede. Če so n. pr. v modi kratki lasje, kot bolj prikladni od dolgih, si naj ne pusti čez leto dni, ko pridejo kratki iz mode, rasti zopet dolgih.

13. Istotako naj vpoštevava ženska pri vseh drugih oblačilnih predmetih vedno le praktično stran. Vse, kar ne odgovarja gotovemu namenu, naj zavrne, čeprav je moderno.

14. Ženska naj se zaveda svojega resnega stališča, zato naj ne sprejme vsake moderne bedarije, ki pride iz degenerirane Pariza.

15. Nakita, ki ga modne ženske smatrajo kot brezpogojen atribut njih toalet, moderna ženska ne nosi. Vse te verižice, korali, prstani in zapestnice so ostanki divjih in barbarskih narodov, ki jih je prevzel v nošo človek kulture, ter tudi megalizacije naj pokaže svoje bogastvo v izobrazbi, ne pa v nakitu.

S tem bi bilo v glavnem podano nekaj navodil kot nekaka baza pouka za nezavedno in malo ali nič izobrazeno žensko v smislu modernega načina oblačenja. Žena je danes v tem oziru prepuščena ali sama sebi ali pa modnim ateljejem — če ima namreč sredstva na razpolago. Naj velja pravilo: ženska, ki kaže na vseh poljih umevanje za resno dobo, naj pokaže to tudi v svoji zunanosti. Eno glavnih napak očituje ženska moda: ona ne kaže nikake stabilnosti, kakor na pr. moška moda, niti takrat ne, kadar prinese v rabo praktičnost. Vzrok tega pojava tiči deloma v socialnem položaju, v katerem se nahaja sodobna žena, deloma v njeni nesamostojnosti in neizobrazbi. Vedno, vsak dan nekaj novega, drugačnega, samo da se ženska uveljavi; to pa zato, ker večina nima drugih interesov ali drugih opravil, da bi svojo aktivnost in ekspanzijo na drugi način in na drugih poljih izkoristila. V sled tega postane nehotena žena sužnja mode in vseh njenih bedarij. Velik del krivde odpade tudi na moža, ki mu prija, če je njegova žena prva med modnimi punčkami, dasi ga s tem olajša za težke tisočake. Mesto da bi ji nudil nekaj več kot samo toaleto, nekaj tudi v intelektualnem smislu, da bi tako obrnil njeno pozornost na nekaj višjega, jo pusti tavati v temi, samo da je on "gospod," ona pa njegova "lepa sužnja."

Velikomestni krojači ne računajo slabo z vsemi temi faktorji, zato se njih diktatura vedno dobro obnese. Toda časi se izpreminjajo. Ne bo žena ostala na vekomaj neizobrazben in nesamostojen član družbe, kot je se danes, — tudi ne vedno igrača in sužnja moža. Ko bo ženska našla namdomestilo za vse to, kar ji danes služi kot življenjska vrednota, se bo tudi ona otrsela diktature in vpliva modne norosti ter si bo skušala potom resne, resnično moderne zunanjosti zagotoviti spoštovanje in vpliv v moderni, trezni človeški družbi.

KUHINJA.

Gobova rižota. — Deni v kozo dve žlici presnega masla ali kake druge dobre masti; ko se razpusti, vrzi vanjo drobno zrezane čebule, zelenega peteršilja in na kocke zrezanih gob in morda kaj jeter od kuretine, ako pri rokah. Pusti, da se prepraži, prideni pol kvorta riža, ga premešaj, osoli in zalij z vrelo juho ali vodo, da bo stala čez in pusti počasi vreti. Ako se ti zdi riž pretrd, ga zalij še z en četrt kvorta juhe, mešati ga pa ne smeš. Če ga hočeš zapeti, namaži model z maslom, deni že tako pražen riž vanj in ga zapeci, da bo imel skorjo. Potem ga stres v skledo in daj poleg riža, parmezana in čiste juhe. Ako je za postaji dan, izpusti jetra, drugo pa kot navedeno.

Telečja rižota. — Deni v primerno kozico žlico masti in ko je vroča, pol žlice drobne zrezane čebule; kadar zarumeni, žlico presnega masla, 5 unč na drobne kocke zrezanega telečjega mesa in pol litra zbranega riža; premešaj in zalij z en in en četrt kvorta vrele juhe ali vode, ali vsakega pol in osoli. Ko zavre, premešaj in pusti vreti pol ure, a ne mešaj več. Deni ga v model, obrni model na krožnik ter ga previdno vzdigni in daj riž s čisto juho in parmezanom na mizo.

Perutninska rižota. — Riž pripravi, kakor riž s teletino; vanj deni na tanke listke ali kocke razrezane jetra in želodčke od perutnine. Toda želodčke moraš skuhati prej, potem jih šele razrežeš in prideni. Dobro je tudi, če deneš v lonček drobno sesekane noge in vratove perutnine, naliješ vanj mrzle vode ter pustiš vreti eno uro; s to juho zalij riž. Prideneš lahko par žlic soka kake pečenke. Ako daš riž k postni juhi, tedaj prideni namesto drobovine žabjega ali ribjega mesa ali pa zelenega graha ter zalij z vrelo zelenjavno juho ali vodo.

PECIVO.

Kako se naredi breskov paj? — Eno žlico koruznega škroba (corn starch), eno šalo smetane, dve jajci, pol šale sladkorja, eno ali dve šali olupljenih breskev, dve žlici limonovega soka in malo vanilije.

Najprej raztopi škrob v prav malo vode. Tisto pa zlij med smetano in postavi v lonec vode tako, da na sopari kuhaš, dokler ni gosto. Oba rumenjaka zmešaj s sladkorjem. Dodaj povrsti vse med smetano, ko je že zgoščena in vzeta z ognja. Premešaj in postavi nazaj v vodo ter vse skupaj kuhaj pet minut. Testo imej že pripravljeno in razvaljeno v ploščku. Vrh testa pa stres to mešanico. Postavi v vročo peč. Kdor ima toplomer pri peči, naj naravnoma na 425 stopinj. Po preteku de-

setih minut pa odvij na 350 stopinj, kakor je vročina za kruh. Iz obeh beljakov pa utepi trd sneg, primešaj par žlic drobnega sladkorja in naloži vrhu paja, ko je že pečen. Postavi v peč za par minut, da se sneg lepo zarumeni, kar imenujemo meringue.

RAZNI NASVETI.

Svileno blago bo mnogo bolj trpežno, ako ga nikdar ne prereš z milom kakor drugo perilo, pač pa le v vodi, v kateri je raztopljeno milo. Blago smeš samo v mlačni vodi splakovati, nikdar izžemati.

Jajca so lažje prebavljiva in bolj redilna, ako jih poliješ s kropom ter pustiš pet minut v vodi.

Kadar hočeš novo svečo vtakniti v svečnik, vtakni konec sveče preje v krop, nakar bo postala mehka ter jo poljubno lahko pritrdiš v svečnik.

Madeže od črnila in sadja odstranimo iz perila, ako ga namočimo v močno slano vodo.

ZDRAVSTVO.

NE PUSTITE, DA VAM DRUGI OTROKE POLJUBLJAJO!

Slabe navade zato še niso lepe in nedolžne, če so zelo razširjene. Ena takih slabih navad je ta, da otroke poljubujemo, samo zato, ker se nam dopadejo, ali pa, ker se hočemo starejšim prikupiti. Vsak pameten človek naj bi nastopil proti tej razvadi. Pridemo na obisk, otrok nam prijazno da roko, vzamemo ga v naročje in ga poljubimo na lice ali celo na usta. In če se otrok brani, je že ozmerjan po vrhu.

Kako sploh pridem do tega, da bi smel tujega otroka poljubiti! Kakšno pravico imam do njega? Pametna mati bi mi morda rada rekla, naj ga ne poljubim, si pa ne upa reči, češ, da je to neollikano. Pa nima prav. Vljudna je lahko samo napram olikanim; če ji pa otroka poljubujem, sem jaz sam neollikan, in takemu neotesancu že lahko kaj reče.

V zdravstvenem ozirju so s takim poljubovanjem združene velike nevarnosti. Marsikdo se tega ne zaveda; zato pa vseeno

nima pravice do poljubovanja. O tem niti ne govorimo, da prenesemo na otroka tvore in znojene rane na ustih. Človek, ki z rano na ustih poljubuje, je naravnost zločinec, ali pa je norec. Takega bi morali zapreti! So pa drugi slučajji, brezvidnih ran, ko prenesemo na otroka marsikakšno nalezljivo bolezen, na primer kašelj ali hripo. Te bolezni so v vseh letnih časih zelo razširjene, pozimi in poleti, pri vlažnem in suhem vremenu. Ni niti treba, da bi bil ti sam bolan, imaš morebiti kalne na ustih in jo s poljubom preneseš. Koliko otrok naenkrat zbolijo, iščemo vzrokov in jih ne moremo dobiti. Pa bi bilo večsah dobro, da pomislimo, kdo nas je obiskal, in bi brž dobili vzrok.

Saj imaš dosti drugih priložnosti in možnosti, da pokažeš otroku svojo ljubezen in mu poveš, da ga imaš rad. Ni treba, takoj poljubovati in spravljati otroka v nevarnost! Otroka smejo poljubiti samo starši, kvečjemu še brati in sestre in pa stari oče in stara mati, če sta zdrava — sicer pa nihče! Zapomni si to! Navadimo otroke že kar naprej na to, da se ne pustijo od nikogar poljubiti. Pa naj bo dotičnik hud, če hoče. Rajši naj se nauči, kaj sme in česa ne sme.

Matero, ne pustite, da bi vam drugi otroke poljubovali!

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

HRANO IN STANOVANJE dobijo štirje fantje pri slovenski družini. J. Hečegar, 2309 West 25th St., Chicago, Ill. (s)

DVOR MARIJE POMAGAJ (Coll. M. P. H.)

št. 1640 C.O.F. Collinwood (Clev.), O.

Čl. 1926. Vice Chief Ranger: Frank Oberstar.

Korespondenčni tajnik: A. M. Leskovec ml., 713 E. 155th St.

Finančni tajnik: John Skerl, 438 East 157th St.

Blaginik: John Urbančić, 841 Rudyard Road.

Zdravniki: Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. F. Perme.

Društvo zbora vsako prvo sredo v mesecu.

Društvo šteje 115 članov. Za 43c na mesec se plača v slučaju bolezni \$6.00 na teden bolniške podpore.

V društvu se sprejemajo člani od 16. do 55. leta. Zavaruje se lahko 20-letno ali pa za dosmrtno od \$500.00 do \$1000.00.

Z NEODREŠENE DOMOVINE.

(Nadaljevanje 1. strani.) pa ni spametovale. Ogoljufal je znova več trgovcev, ki so mu dobavili blago, katerega pa Praznik ni plačal. Obsojen je bil na 18 mesecev ječe.

Smrtna obsodba. Veliko zanimanje je vladalo za popoldansko razpravo, dne 1. sept., ko je sedel na zatožni klopi A. Krajšek, 21letni samski rudar iz Trbovelj. Dne 14. avgusta t. l. je izvršil v nekem gaju pri Trbovljah umor. Ustrelil je s samokresom svoje dekle Stefanijo Kralj. Seznanil se je z njo nekako pred enim letom, ko sta skupno delala na rudniški separaciji v Trbovljah. Pričela sta se pogosto shajati v gaju, kjer se je dne 14. avgusta izvršil usodni udarec.

SKRIVNOST, KAKO OSTATI MLAD.

Brez razlike na starost in si ve lase vi lahko ostanete mladi, ako se preveč ne zamisljate v preteklost in ste veseli vaših sedanjih dni, vzamete vsako stvar na lahko brez razburjanja kot prihaja. Obrzite harmonijo v vaši duši. Velikokrat je glavni vzrok pokvaritve vašega veselja želodčni nered.

Vzemite Trinerjevo grenko vino in meglenost bo prešla. To zdravilo vam očisti želodec, odžene slabo slast do jedi, zaprtico, slabo prebavo in glavobol. 1 steklenica stane samo \$1.25 in malo več na jugu in daljnem zapadu. Vsak lekarnar ali trgovec z zdravili vam rad postreže. Poskusite tudi Triner's Liniment za revmatične in nevralgične bolečine. Ako vam tega ni mogoče dobiti v vaši okolici, potem pišite na: Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

FRANK KRŽIČNIK
1942 W. 22d PL., CHICAGO, ILL.
Prevažanje premoga in drva. Ko se hoste selili, poličite mene in gotovo hoste zadovoljni.
Phone: Canal 1404.

The Will County National Bank
OF JOLIET, ILLINOIS
Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.
Kapital in preostanek \$300,000.00.
C. E. WILSON, prodsed.

Math Kremesec
SLOVENSKI MESAR.
1912 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

sodepolni dogodek. Krajšek je obljubljal dekletu zakon ter si jo tako pridobil. Pozneje pa se je njegova ljubezen ohladila in sklenil je, da se deklice na vsak način iznebi. Povabil jo je v pismu na sestanek, s katerega se ni več vrnila živa. Zagovarjal se je, da je hotel skupno z umorjeno v smrt, toda pri njem je samokres odpovedal. Iz pričevanja prič pa je bilo soditi, da se je hotel umorjene iznebiti, ker se je je že bil naveličal. Porotniki so potrdili vprašanje umora in Krajšek je bil obsojen na smrt na vešalih.

Med zakonskimi.
Ona — "Veš, da sem zavrnila sina milijonarja, da sem uslišala tebe!"
On — O, vem, vem, ta ni bil bogat — pač pa tudi srečen, da ni dobil tebe!"

MALI OGLASI HIŠE IN LOTE
HISA 7 sob, zid. 2338 Fillmore St. Ph. Van Buren 2364. 54-s do s
NA LOGAN Square rezidenca 8 sob, 35 čev. lota, garaža. 2747 Balou St. 93-p,s,t
HISA 2 STAN. po 6 sob. \$16,500. 1 flat rentan za \$67.50, takoj \$4000 Onwe, 407 N. Humphrey Oak Park, Ill. 92-p,s,t
BUNGALOW ZID. 12 palcev stena, lota 37x125. \$10,500. 4021 Menard Ave., četrt bloka do Irving Park. Ph. Kildare 5055. 90-p do p

PRODA LESENO HIŠO v dobrem stanju; 6 sob, elektrika, plin, kopalna soba; cena znižana. 1830 West 23rd St. Phone Canal 6270. J. L. Simnot, lastnik.
BUNGALOW 5 SOB, garaža za dve kari. 3 blk zap. do Ashland Ave., Forest Preserves. 8878 So. Winchester Ave. 00-s,t,r
HISA 7 SOB, lota 90 čev. pred hišo 128 ft. na vogalu, elektrika, plin, furnace lit. 6204 Berteau Ave., 2 blk sev. do Irwin Park Blvd. — \$7500, takoj \$2000. 01-s

UGODNA PRILIKA
SHOE REPAIR SHOP in poslopje, lota in stroji. Dobra kupčija v Iowa, mesto 2500 prebivalcev. Takoj je treba \$2500. Box 98, American Slovenec Daily, 117 N. Dearborn St. 65-s do s
BAKERY takoj prodaja; za zalogo gotovino, ostalo lahka odplačila. Quality Bakery, Mazomanie, Wis. 69-t do t

"BATTERY & IGNITION STATION," nizka cena. 7727 S. Halsted St. Ph. Triangle 1410. 85-p do p
MERCHANTS TAILORING BUSINESS, Indiana država, blizu Chicago. Pechman, 32 N. State St., soba 1400. 03-s,t,r
LAUNDRY PRODA, vse s 13 predali, na zapadnem delu mesta. 7437 Madison St. F. R. Schoenfeld, Forest Park, Ill. 97-s,t,r

CIGARS Candy, Ice Cream, magazine, 4 sobe, dobra kupčija, takoj odda. 3418 Lincoln Ave. 86-p,s,t
FARME NA PRODAJ
10 AKROV FARME. Gratič County, Mich., poldrugo milio postaja, mala hiša, ob cesti, za gasolin postajo in vrtnarstvo. Radi slabega zdravja prodaja za \$1200. Tudi poslopja v Muskegon. Olden, 1625 Beidler St., Muskegon, Mich. 61-s,dos
173 AKR. alfalfa farma, cementna cesta, plin, 60 ak. gozda in pašje. Marengo 3 in pol milje, 2000 prebivalcev. \$435.00 za ak. E. H. Sears, Marengo, Ill. 68-t do t

OPREMLJENA FARMA 265 akrov v New York državi, radi starosti prodaja. Joe Dospive, R. 4, Horseheads, N. Y. 94-p,s,t
DELO IN SLUŽBE
DELO DOBI "experienced packer" le za gotove dnevne. 4161 Lincoln St. 82-p,s,t
POTREBUJEM MOŠKEGA za pripravljavanje in čiščenje fig. 4161 Lincoln Ave.

DELO DOBI dekle za splošno gospodinjstvo delo. 1318 Touhy Ave. Brirargate 5176. 98-s
POHIŠTVO NA PRODAJ
BOX SPRING, SINGLE, mala postelja, preproga 9x12, nizka cena. 5209 Ingleside Ave. 84-p,s,t
DVE POSTELJI, box springs, medroci \$75.00, mahagoni omara in več drugega pohištva. Ph. Superior 8157. 86-p,s,t
34 POSTELJA, spring in modroc, omara za obleko in mnogo drugega pohištva za nizko ceno, dobro ohranjeno. 4035 N. Keystone Ave., Pensacola 1359. 88-p,s,t
DINING ROOM SET, postelja in drugo, cena nizka, 7334 Clayton Ct. 1st. 87-p do p
GRAND PLAYERS, Victrola, "Detmer's, 526 Republic Bldg., 209 So. State St. 99-s

LETO ZA LETOM

priporočamo našemu narodu in ga navajamo k štedenju. Oni, ki so pred nekaj leti odprli pri nas hranilne vloge, se čudijo, kako naglo se jim kupiči imetje, ker redno vsaki teden nekaj priložijo. Hranilne vloge omogočajo ljudem, da si kupujejo hiše in postajajo neodvisni. Vaše vloge so na varnem v največji Slavenski banki v Ameriki.

KASPAS AMERICAN STATE BANK
Gotovina \$19,000,000.00
1900 Blue Island Avenue Chicago, Ill.
Kupujte vaše bonde, ker so popolnoma sigurni in nosijo lepe obresti.

Prihranite nekaj svojega zaslužka
vsak plačlini dan in uložite ga v našo varno in zanesljivo banko. Začuden bodejte kako hitro vaši prihranki rastejo in vrhu tega vam plačamo mi po 3% obrestih dvakrat v letu ter iste prištejemo h glavnici. Ulagate lahko v našo banko prav tako zanesljivo kjerkoli živite širom držav, kakor če bi vi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnilo in dobite odgovor v svojem jeziku.
Ako držite denar doma, izpostavljen je raznim nevarnostim, kot tatovom in ognju in dostikrat ga še potrošite brez potrebe. Če ga imate pa na naši močni in zanesljivi banki, pa je denar vedno na varnem mestu; vendar se ga lahko dvigne ali deloma ali celoma kot ga kdo potrebuje.
Naša banka ima nad \$740,000 kapitala in rezervnega sklada, kar je znak varnosti za vaš denar.
JOLIET NATIONAL BANK
CHICAGO & CLINTON STS., JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, predsednik Chas. G. Pierce, kasir
Joseph Dundas, pomožni kasir

Dobro meso se dobi - - - samo v dobri mesnici!
O tem so prepričane vse gospodinje, da se pri nas dobi vedno najboljšo sveže meso vseh vrst, kakor tudi prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso. Izdelujemo prave KRANJSKE DOMAČE KLOBASE, krvave in mesene, narejene po domačem receptu. Se priporoča v naklonjenost
Math Kremesec
SLOVENSKI MESAR.
1912 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

ZGODBE NAPOLEONSKEGA VOJAKA

Francoski pisal Erckmann-Chatrian.

Poslovenil Al. B.

Pri tem se je delala, kot bi bila huda, a iz mežikajočih oči se ji je bralo, da se je v srcu smejala z nama. To je trajalo do štirih popoldne. Potem se je pričelo nočiti; skozi malo okno so temne sence lezle v kuhinjo, pričela sva misliti na ločitev ter žalostno sedla k ognjišču, na katerega je plamen plesal semtertja. Katarina mi je stisnila roko, jaz pa sem povsili glavo: svoje življenje bi bil dal, ako bi mogel ostati.

Tako sva sedela dobre pol ure, potem pa je rekla teta Marjeta:

"Čuj, Jože, čas je, da greš. Luna izide pred polnočjo, zunaj bo kmalu tema kot v rogu, in v tem strašnem mrazu se utegne zgoditi nesreča."

Te besede so me hudo zadele. Čutil sem, da me Katarina zadržuje z roko. A teta Marjeta je bila pametnejša, nego midva.

"Dovolj za danes," je rekla ter vstala in plašč snela s stene. "V nedeljo prideš zopet."

Hočeš nočeš sem zopet moral obleči debele čevlje, rokavice in plašč gospoda Guldena.

Ako bi bilo šlo po mojem, bi bilo to trajalo sto let, a teta mi je pomagala pri tem. Ko sem si nazadnje veliki ovratnik zavihal čez ušesa, je rekla:

"Objemimo se, Jože!"

Objel sem najprej njo, potem pa Katarino, ki ni govorila več. Potem sem odprl vrata, in grozni mraz, ki je ta hip puhnil noter, mi je leveval, naj se ne obojavljam več.

"Požuri se," je rekla teta.

"Lahko noč, Jože, lahko noč!" je zaklicala Katarina. "Ne pozabi priti v nedeljo!"

Obrnil sem se, da ji še enkrat pomigam v slovo, potem pa sem pričel teči, ne da bi dvignil glavo, kajti mraz je bil tako hud, da so mi solze tekle za debelim ovratnikom.

Tako sem tekkel 20 minut in si komaj upal sopstvi. Kar oddaleč zakliče hripav glas, glas pijanca: "Kdo je?"

Dvignil sem glavo in ugledal v večernem mraku komaj 50 korakov od sebe krošnjarja Pinakla z velikim košem, vidrovo kuerno, volnenimi rokavicami in z železom okovano palico. Na koševo naramnico obešena svetiljka je razsvetljevala njega od pijače napihnjene obraz, z rumenimi ščetinami pokrito brado in debeli nos, ki je bil kot kopito. Odprl je male oči kot volk in ponovil: "Kdo je?"

Ta Pinakel je bil lopov, da ga mu ni bilo para. Prejšnje leto je imel siten opravek celo z gospodom Guldenom, ki je zahteval od njega ceno za uro, katero je bil Pinakel prevzel od župnika v Homertu, gospoda Ansteta, in za katero je denar vtaknil v žep, trdeč, da ga je izročil meni. A gospod Gulden je vedel, da to ni res, dasiravno je malopridnež pred sodnikom prisegel, kajti tistega dne niti on niti jaz nisva zapustila hiše. Vrhu tega mu je Katarina, ko je na žeganju v Vier-Windenu hotel plesati z njo, odrekla ples, ker je vedela, kaj se je bilo zgodilo z uro, in je ves čas ostala na moji strani.

Zlobnež me je zaradi tega sovražil in zame je bil malo prijeten pogled, ko sem ga naenkrat ugledal sredi ceste z okovano palico, daleč proč od mesta in brez vsake pomoči. K sreči sem imel na svoji levi stezico, ki drži krog pokopališča, zato sem brez odgovora hitel po njej, dasi mi je sneg segal skoro do pasu.

Zdaj pa je spoznal, da sem jaz, in je kričal besno:

"Aha! To je mali šepce. Stoj vendar, da ti voščim dober večer! Ali prihajaš od Katarine, ti, ki si uro ukradel!"

Jaz sem kot zajec skakal čez kupe snega. Od knaja jo je ubiral za mano, a košara ga je ovirala. Ko pa je videl, da sem jaz čedalje bolj pred njim, si je dejal roki na usta in kričal:

"To je vseeno, šepce — vse eno! — Ne ovide ti pa ne: nabor pride — veliki nabor za slepce, šepce in grbce! — Tudi ti boš marsikaj in poginil z vsemi drugimi!"

Šel je dalje svojo pot ter se smejal, kot bi bil pijan, kar je tudi bil, jaz pa, dasi sem komaj mogel dihati, sem se po robu okropa vrnil na glavno desto in hvalil Boga, da sem tako blizu imel stezo. Kajti Pinakel, ki je bil znan, da pri vsakem tepežu, v katerega se zaplete, potegne nož, bi me bil nevarno udaril ali pa zabodel.

Kljub nagli hoji so mi bili vendar odreveneli prsti v podloženih čevljih, zato sem zno-va pričel teči.

Tisto noč je zmrznila voda v vodnjakih in vino v kletih, kar se ni bilo zgodilo šestdeset let.

Tihota na prednji straži, na prvem mostu in pri nemških vratih se mi je zdela še večja kot zjutraj: noč jo je delala grozopolno. Med velikimi, belimi oblaki, ki so plavali čez mesto, je le tuhtant zaiskrila kaka zvezda. Na lesti nisem srečal žive duše, ko pa sem prišel v domačo vežo, se mi je zdelo skoro toplo, ko sem bil zaprl vrata; vendar je bil mali lik ob steni poln ledu. Ustavil sem se za hip, da si oddahnem, potem pa sem v temi, z roko upiraje se ob držaj, šel po stopnicah.

Ko sem odprl sobo, mi je kaj dobro dela gorkota iz peči, ki mi je bušknila nasproti. Gospod Gulden je s svilnato čepico na glavi in z rokami na kolenih sedel v naslonjaču pri ognju.

"Ali si ti, Jože?" je vprašal, ne da bi se ozrl.

"Da, gospod Gulden," sem odgovoril. "Tu je prijetno, zunaj pa tak mraz! Take zime še nismo imeli!"

"Ne," je odgovoril z resnim glasom, "gotovo ne. To zimo bodo ljudje pomnili še dolgo."

Nato sem šel v čumnatu, da spravim plašč, rokavice in škornje.

Ravno sem mu hotel pripovedovati o svojem sestanku s Pinaklom, ko me on vpraša: "Ali si se dobro zabaval, Jože?"

DRUŠTVO SV. VIDA
štev. 25, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.

Leto 1926.
Predsednik Anton Strniša, 1001 E. 72nd Place.
Podpredsednik, John Melle.
Tajnik Anthony J. Fortuna 1093 E. 64 St.
Zapisnikar, Joseph Ponikvar.
Blagajnik, Ignac Stepic.
Nadzorniki: Jos. Ogrin, John Vider vol, John Zupan.
Zastavonoša, Anthony Gliha.
Vratar, Jacob Korečan.
Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin, 9020 Parmelle Ave.

Duhovni vodja, B. J. Ponikvar.
Zdravniki, Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman in Dr. L. J. Perme.
Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani.

V društvo se sprejemajo člani (ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnico ali pa za do smrtne zavarovalnice in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V društvo se sprejemajo tudi otroci od 1. do 16. leta.

Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po Jednotnih pravilih stran 102 do 109.

Seje se vrše v stari šoli sv. Vida, vsaki prvi ponedeljek v mesecu. Pobira se assessment tudi na domu tajnice 18. in 19. stega.

Assesment se pobira na seji samo od 10. dopoldne do 4. ure popoldne.

DR. SV. MARIJE MAGDALENE
štev. 162, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.

Odbor za tekoče leto 1926:
Predsednica, Helena Mally, 1105 E. 63rd St.
Podpredsednica: Mary Bombač.
Tajnica: Frances Ponikvar, 1011 E. 64. Street.
Blagajničarka: Frances Debevc, 6022 Glass Ave.

Zapisničarka: Rose Hrovat.
Vratarica: Frances Kasunic.
Nadzornica: Christina Pirnat, Mary Bajt, Cecilia Znidarsič.
Duhovni vodja: Rev. J. B. Ponikvar.
Zdravniki: Dr. J. B. Seliškar, Dr. M. Oman in Dr. L. F. Perme.

KVALITETA — TOČNOST
— POŠTENJE
A. F. WARHANK

zanesljivi lekarnar — zaloga
fotografskih potrebščin.
2158 W. 22nd Str.,
vogal Leavitt ceste
CHICAGO, ILL.

Artistične fotografije — Najnovejši okvirji.
POSEBNO POZORNOST DAJEMO SKUPINAM.

ILLINGTON STUDIO
of PHOTOGRAPHY
J. F. Glomb, lastnik

2006 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.
Phone Canal 1807

Kopiramo in povečujemo slike, slikamo tudi na roko v črnih in belih naravnih barvah. Izdelujemo vse kar spada v to stroko. — Slike jemljemo doma in zunaj.

Prinesite filme v izdelavo — Zaloga kamer in kodakov.

SLOVENSKA PRALNICA

Prinesite perilo k podjetju, kjer je dobra postrežba in delo prvovrstno. Mi napravimo vaše perilo belo ko sneg. Ne uporabljamo škodljivih kemikalij, najsibno perilo še tako tanko in delikatan, prav nič se ne pokvari. — Le ena poskušnja in prepričali se boste, da je naše delo brez konkurence. Vozniki pridejo na dom po perilo, pokličite

Canal 7172 ali 7173

Naše geslo je: "Dobra in solidna postrežba." Za delo jamčimo!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
1727 West 21st Street, Chicago, Ill.

V a ž n o
Kupovalci grozdja pozor

Ker so železniške družbe prepovedale prodajanje grozdja na progah, so sklenili kaliforničanje, da bodo poslali svoje blago vsi na eno mesto.

PRIDITE NA
GREAT NEW SOUTH WATER MARKET
14th PLACE & 15th STREET
med Racine Ave. in Morgan cesto

kjer boste imeli največjo izbero grozdja. Tako velike množine ga še niste videli skupaj v Chicagi, škoda bi bilo zamuditi te prilike, ker cene so izredno nizke.

Da se ustreže tudi onim, ki nimajo časa za nakup grozdja ob delavnikih, bo trg odprt tudi ob nedeljah in sicer celo sezono.

Orožje proti vročini.

ELEKTRIČNO PIHALO
je najpraktičnejše sredstvo v vročih dneh. Postavite si ga v sobo, urad ali kamorkoli hočete. — Imamo veliko izbiro. Razne velikosti in razne cene.

Pridite in oglejte si jih!

ELEKTRIČNE MOTORJE
dobite pri nas vsake vrste in velikosti. Kadar rabite motor za pralni stroj, šivalni stroj ali kaj drugega kupite istega pri nas!

Fidelity Electric Co.
FR. SCHONTA, lastnik
2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.

PISANO POLJE
J. M. Trank

Takih "boljševikov" je še več.

Proletarec pravi, da se je "Amer. Slovenec" spremenil v boljševiški list, ko je nekaj zapisal o kapitalizmu. Navaja dalje nekaj, kar je baje bilo v A. S. pred tridesetimi leti, in kar menda ni prav nič — boljševiško.

Kar je zapisal A. S. zdaj, je O. K., ravno tako pa je tudi s tem, kar je zapisal pred tridesetimi leti, samo je treba stvar prav umeti. Ne samo Proletarec, tudi drugi ponavljajo v enomer, da cerkev podpira samo-le kapitalizem, da ne privošči delavcem boljših razmer, da jim zboljšanje celo zabranjuje, da je cokla vsakemu napredku, da je zoper vsako pametno socializacijo itd.

Naj služi takim očitkom v odgovor naziranje cerkve, kakor ga je razvil vsaj glede udeležbe delavstva pri industriji znani katoliški ekonom Dr. J. A. Ryan v Carnegie Hall v New Yorku na Labor Day.

Naj sledi nekaj njegovih izjavjanj dobesedno.

"Delavstvo mora delati naporu, da zmanjša nasprotstvo med delodajalcem in uslužbenecem, a njegova velika naloga v teh časih je, da upostavi čim prej ko mogoče unijsko obratovanje in soudeležbo v industrijskem obratu."

"Da je delavstvo soudeleženo pri obratovanju industrije, je potrebno za ohranitev časti in demokracije delavca, in ako se nekaj sličnega v razvitku ne ukrene, utegne dežela postati 'narod najemnikov — a nation of hired men.'"

Glede delavskih unij je Dr. Ryan izjavil: "Unije so odgovorne za napredek. Delavske unije morajo nadaljevati s svojimi napori za višje plače in za one druge dobrine, ki so potrebne za spodobno in umno življenje (for decent and reasonable life), in dokler ne morejo do svojih upravičenih zahtev priti drugače kot z bojovnimi sredstvi, morajo nadaljevati z bojevitvo organizacijo."

"Nevertheless — kljub temu," nadaljuje, "je prišel čas, ko se mora bojevita pozornost in politika višje in višje zahtevati pri plači in v delovnih odnosih spopolniti s stremljenjem soudeležbe z delodajalcem in z vsjo pozornostjo za dobrobit industrije in javnosti."

Dr. Ryan je dalje izjavil, "da interesi delavcev in delodajalcev nikoli ne bodo zenačeni, dokler sta ta dva činitelja ločena (separated classes) in izvršujeta ločene funkcije," in je poudaril, da problem ne obstaja v tem, kako bi se nasprotstvo med njima odstranilo, temveč, kako bi se nasprotujoči interesi privedli do čim najnižje stopnje. Da se to doseže, meni, se mora preložiti poudarek od interesa vsake skupine na skupen interes obeh.

Da se to doseže, se je navsetoval marsikaj in se napravilo mnogih načrtov. Najboljši je oni, ki je znan pod imenom "labor sharing in management — soudeležba delavstva pri upravi." Kot vzgled je navedel takozvan "Baltimore and Ohio Plan," kjer se delavci in upravitelji snideta v odborih in se razgovorita v stvareh, ki zadevajo industrijo in delavstvo.

"Three quarters of a million of railroad men," pravi, "as well as the president of the A. F. of L. have indorsed this plan, and three roads other than the B. & O. have adopted it."

Naši stari "rdečkarji" se bodo težko ločili od svojih predsodkov. Mlajši ameriški delavci jim bodo bolj dostopni. Za te naj sledijo izjavjanja katoliškega narodnega ekonomista dobesedno:

"Here, then," he said, "is a great task for the American labor movement. Let it continue to seek better wages and better working conditions for its members; let it continue and even greatly increase its efforts to bring into the unions the vast numbers of wage earners who are yet unorganized; let it continue the campaign for protective labor legislation, particularly for relief from judicial abuse of the writ of injunction; but let in addition systematically and earnestly set about the task of establishing as rapidly as possible arrangements for labor sharing in the management such as are exemplified in the B. & O. plan of union-management co-operation."

"It will be a sad day not only for the workers but for American society when the masses of our wage earners become congealed in a distinct and dependent class. No beneficial condition of wages, hours, or other working arrangements can compensate for the loss of 'ignity and democracy involved in such a status. We do not want to become a nation of hired men. If the American working class is to be saved from this deplorable status, the task must be performed by the labor unions. And the first step in the process is to establish the practice of labor sharing in management."

Mnogi so pri tem izrazili bojazen, da pri takih okoliščinah utegne zanimanje za unije trpeti, "bringing about a condition, where workers are becoming more and more satisfied with things as they are and more and more dependent upon the good will of their employers."

Proti temu poudarja Dr. Ryan: "Obviously this condition is little more than a benevolent serfdom. Under it the mind of the workers will become a slave mind. If they are to be rescued from this danger they must be made to realize that they have capacities for something better and higher. They must be enabled to regain their lost self-respect, their native desire to exercise other human faculties in addition to the faculty of carrying out orders. The practice of sharing in the productive side of industrial management seems to be the most suitable means of beginning this task of rescue. And the labor union is the only agency that is capable of putting the means into operation."

Ako hoče Proletarec in njegemu soroden gotovi element med rdečim delavstvom taka načela imenovati "boljševiška," naj jih, v resnici so pristno katoliška.

Kdor v "Amer. Slovencu" oglašja, temu se kupec ali odjemalec takoj oglasi!

POZOR! STOJ! CITAJ!

TRI STVARI SO, na katere se mora vsakdo ozirati. Te so: Zmerne cene, potrežba in točnost.

Društva, organizacije, župnije, trgovci in obrtniki se morajo še posebno nato ozirati, kadar naročajo tiskovine za svoje uradne potreščine.

MI NE PRAVIMO: pri nas naročite. Ne, ampak pravimo, nas za cene vprašajte predno oddaste svoje delo drugam.

NAŠA TISKARNA je tekoma zadnjih sedem let zadovoljila na stotine društev in posameznikov s tiskovinami. Kdor naroči tiskovine pri nas enkrat, jih naroča vedno. In temu so zopet vzrok tri stvari: zmerne cene, potrežba in točnost!

PRESTAVLJAMO slovensko na angleško in obratno, kakor tudi iz drugih jezikov. Vsem se priporočamo

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.